

УХВАЛЕНО
Рішенням Вченої ради
ПВНЗ МКУ ім.П.Орлика
Протокол № 3 від 24.05.2017 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНІ СВОБОДИ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ КЛАСИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПИЛИПА ОРЛИКА»**

(із змінами, внесеними згідно з наказами ректора ПЗВО МКУ ім.П.Орлика
від 29.11.2017 р. № 88, 27.09.2018 р. № 99, 31.08.2019 р. №71,
30.10.2019 р. № 84, 26.12.2019 р. №101, № 82 від 02.11.2020 р.)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Університет є автономною установою, яка створює, вивчає, оцінює і передає культуру через наукові дослідження та освіту.

1.2. Автономія університету та академічні свободи визнані фундаментальними принципами університетського життя. Самоврядність, колегіальність і належне академічне керівництво університету є найважливішими складовими частинами їх справжньої автономії.

1.3 Університет у своїй діяльності керується принципами Великої Хартії Європейських Університетів та визнає, що:

-дослідницька і викладацька діяльність повинні бути морально й інтелектуально незалежними від будь-якої політичної й економічної влади;

-навчання має відповідати вимогам суспільства і досягненням у науковому знанні;

-для забезпечення свободи у дослідженнях і викладанні всім членам університетської спільноти мають бути надані необхідні засоби для її реалізації;

-набір викладачів і визначення їхнього статусу повинні відбуватися відповідно до принципу невід'ємності дослідницької діяльності від викладацької;

-університет повинен гарантувати своїм здобувачам дотримання свобод і умов, за яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті.

1.4. Невід'ємними аспектами академічної свободи є свобода навчати і свобода навчатися. Свобода навчатися полягає у забезпеченні необхідних умов в університеті, в аудиторії та в академічній громаді. Від здобувачів вимагається відповідальне ставлення до свободи навчатися. Обов'язок університету – розробити необхідні правила і норми, які гарантують захист свободи навчатися.

1.5. Науково-педагогічним працівникам, науковим працівникам і здобувачам закладу вищої освіти надаються академічні свободи, в тому числі свобода науково-педагогічного працівника викладати навчальний предмет на свій розсуд, вибирати

1.6. Права та обов'язки учасників освітнього процесу реалізуються згідно Закону України «Про вищу освіту», «Про освіту» та відповідними нормативно-правовими актами.

1.7. Учасниками освітнього процесу в Університеті є:

1) науково-педагогічні працівники;

2) фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу;

3) інші працівники Університету, які за посадовими інструкціями виконують завдання пов'язані з організацією та супроводженням освітнього процесу;

4) здобувачі вищої освіти;

5) стейкхолдери.

Науково-педагогічні працівники – це особи, які за основним місцем роботи в Університеті провадять навчальну, методичну, наукову та організаційну діяльність. Посади науково-педагогічних працівників можуть займати особи, які мають науковий ступінь або вчене звання, а також особи, які мають ступінь магістра.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються в Університеті на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня вищої освіти.

Стейкхолдери – від англ. «stakeholder» особа чи організація, які можуть впливати на здійснення освітньої діяльності й прийняття рішень Університетом, на які впливає діяльність Університету і від якої вони залежать.

2. АКАДЕМІЧНІ СВОБОДИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Університет є автономною установою, яка створює, вивчає, оцінює і передає культуру через наукові дослідження та освіту.

Автономія Університету та академічні свободи визнані фундаментальними принципами університетського життя. Самоврядність, колегіальність і належне академічне керівництво Університету є найважливішими складовими частинами їх справжньої автономії.

Університет як член **Міжнародної асоціації університетів – International Association of University (IAU)** має доступ до грантів програми LEADHER (Програма розвитку лідерських якостей для проведення реформ у галузі вищої освіти) та вільний доступ до наукових статей та доповідей по заходах IAU.

Університет повинен гарантувати своїм здобувачам дотримання свобод і умов, за яких вони могли б досягти своїх цілей у культурі й освіті.

Невід’ємними аспектами академічної свободи є свобода навчати і свобода навчатися. Свобода навчатися полягає у забезпеченні необхідних умов в Університеті, в аудиторії та в академічній громаді. Від здобувачів вимагається відповідальне ставлення до свободи навчатися. Обов’язок Університету – розробити необхідні правила і норми, які гарантують захист свободи навчатися.

Педагогічним працівникам з числа професорсько-викладацького складу і здобувачам вищої освіти Університету надаються академічні свободи, в тому числі свобода науково-педагогічного працівника викладати навчальну дисципліну на свій розсуд, вибирати теми для наукових досліджень і проводити їх своїми методами, а також свобода здобувача здобувати знання згідно своїм нахилам і потребам.

Мета – визначення основних академічних свобод учасників освітнього процесу Університету (викладачів, здобувачів) для забезпечення свободи одержання знань та свободи вираження власної думки, забезпечення необхідних умов для розвитку критичного мислення здобувачів, залучення всіх членів академічної громади до пошуку справедливості.

2.1. Основні академічні свободи Університету та викладачів

Університету відповідає за розробку правил вступу до Університету, забезпечуючи чіткість, детальність та прозорість характеристик навчальних програм, очікувань від здобувачів у відповідності з концепцією освітньої діяльності Університету.

Університет відкритий для всіх здобувачів, що відповідають правилам вступу. Він забезпечує здобувачам рівний доступ для користування матеріально-технічною базою та всіма послугами навчального закладу.

Університет забезпечує викладацькі кадри не обмеженим цензурою доступом до міжнародних комп'ютерних мереж, баз даних, необхідних для їх викладацької діяльності, наукової або дослідницької діяльності.

Викладач в аудиторії повинен заохочувати здобувачів до вільної дискусії, викликати бажання навчатись і висловлювати власну думку. Оцінюючи здобувача, викладач повинен уникати суб'єктивізму. Здобувачів слід захищати від суб'єктивного оцінювання, що ґрунтується на будь-якій дискримінації або негативному особистому ставленні викладача до здобувача вищої освіти.

Інформація про думки, політичні погляди здобувачів, яку викладачі одержують протягом навчання, слід вважати конфіденційною. Обговорення здібностей і характеру здобувача можливе лише зі згоди здобувача.

Викладацька, дослідницька і наукова діяльність повинна проводитися в повній відповідності з етичними і професійними нормами (див. розділ 4.3.).

2.2. Основні академічні свободи здобувачів

Здобувач Університету має право на отримання якісної та сучасної освіти, на розвиток своїх наукових інтересів та здібностей, на формування себе як професійного фахівця в умовах прозорості, правдивості і сумлінної праці, а також у атмосфері взаємної поваги і гідності.

Здобувачі вищої освіти мають право виражати власну думку і не погоджуватися з трактуванням подій, які висвітлюються в межах програмного матеріалу, але вони зобов'язані вивчити необхідний обсяг матеріалу згідно з вимогами до предмету. Здобувачі повинні нести відповідальність за виконання необхідних вимог до курсу і оволодіння необхідною кількістю знань.

Здобувачі мають наступні академічні права та свободи:

- брати участь у навчальних заняттях Університету;

- отримувати допомогу та підтримку від науково-педагогічних працівників Університету у реалізації навчальних планів, а також консультуватись зі всіх предметів та у всіх викладачів;
- будувати індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- право на визнання результатів навчання у неформальній та інформальній освіті;
- брати участь у навчанні за програмами подвійних дипломів;
- виражати свою думку щодо освітнього процесу та оцінювати якість навчальних занять, якості надання освітніх послуг з боку науково-педагогічних працівників у форматі анонімних опитувань;
- повагу людської гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- академічну мобільність;
- використовувати бібліотечно-інформаційний фонд, інформаційні системи, бази даних та матеріальні фонди Університету у рамках організаційних положень Університету;
- отримувати інформацію щодо своєї академічної успішності;
- брати участь у додаткових заняттях не пов'язаних зі своєю безпосередньою спеціальністю;
- організовувати студентські гуртки, товариства, організації і наукові кола;
- брати участь у конференціях Університету та інших закладів освіти України та світу.

На час виробничого навчання і практики здобувачам освіти забезпечуються робочі місця, безпечні та нешкідливі умови праці відповідно до освітніх програм і угод між Університетом та підприємствами, установами, організаціями, що надають місця для проходження виробничого навчання і практики. Під час проходження виробничого навчання і практики забороняється використовувати працю здобувачів освіти для цілей, не передбачених освітньою програмою.

Кожний здобувач вищої освіти Університету відповідно до цього Положення має можливість:

- переходити до іншого закладу вищої освіти;
- отримувати освітні компоненти у неформальній/інформальній освіті, результати якої приймаються згідно з процедурою, визначеною Університетом;
- вибирати додаткові, не пов'язані з основною спеціалізацією дисципліни;
- змінювати форму здобуття освіти (очна, заочна);
- брати академічну відпустку;
- поновлювати своє навчання в Університеті;
- отримувати академічні довідки;
- формувати власний перелік вибіркових дисциплін;
- обирати місце проходження навчальної та виробничої практики.

Здобувач має право брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, побуту, оздоровлення. Здобувачі як члени академічної громади повинні мати право висловлювати особисті і колективні погляди щодо політики Університету та в питаннях студентської діяльності, що регламентується Положенням про студентське самоврядування ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика», Положенням про виховну роботу ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»:

- представляти Університет від імені студентства на різноманітних заходах;
- здійснювати волонтерську діяльність;
- вносити пропозиції щодо розширення переліку лекційних, семінарських та практичних занять;
- здійснювати спонсорську підтримку Університету під час навчання та після його закінчення;
- організовувати власні заходи та ініціювати різні проекти за згодою адміністрації Університету.

2.3. Заохочення здобувачів вищої освіти за успіхи в навчанні.

За сумлінне ставлення до навчання, активну участь у науково-дослідній роботі та громадському житті Університету здобувачі можуть бути морально та матеріально заохочені шляхом:

- оголошення подяки;
- надання грошової премії;
- інших видів заохочення.

Підстави та порядок призначення матеріальної допомоги та заохочення регламентуються Положенням про заохочення та матеріальну допомогу здобувачам вищої освіти ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені

Пилипа Орлика», Положенням про спеціальні ціни за освітні послуги здобувачів вищої освіти ПЗВО «Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика»

2.4. Обов'язки здобувачів вищої освіти

- виконувати вимоги освітньої програми (індивідуального навчального плану за його наявності), дотримуючись принципу академічної доброчесності, та досягти результатів навчання, передбачених стандартом освіти для відповідного рівня освіти;
- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку Університету, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності).

3. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

3.1. У разі змін у законодавстві та викликані цим необхідністю до даного Положення можуть бути внесені доповнення, зміни шляхом їх розгляду на вченій раді Університету та затвердження наказом ректора Університету.

3.2. Дане Положення скасовується наказом ректора Університету, у тому числі у зв'язку з прийняттям нового відповідного Положення.